Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (ósma izba)

z dnia 9 października 2025 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 – Artykuł 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie – Jurysdykcja szczególna w sprawach dotyczących umowy – Ustalenie sądu posiadającego jurysdykcję – Umowa przewozu lotniczego zawarta między konsumentem a przedsiębiorcą – Roszczenie odszkodowawcze pasażera wynikające z opóźnionego lotu – Przeniesienie tej wierzytelności na spółkę zajmującą się odzyskiwaniem wierzytelności – Powództwo odszkodowawcze wytoczone przez cesjonariusza przeciwko przewoźnikowi lotniczemu przed sądem miejsca odlotu samolotu – Miejsce wykonania zobowiązania, które stanowi podstawę powództwa – Miejsce w państwie członkowskim, w którym usługi zgodnie z umową przewozu były świadczone albo miały być świadczone

W sprawie C-551/24

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Okręgowy w Krakowie (Polska) postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2024 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 sierpnia 2024 r., w postępowaniu:

Deutsche Lufthansa AG

przeciwko

AirHelp Germany GmbH,

TRYBUNAŁ (ósma izba),

w składzie: O. Spineanu-Matei (sprawozdawczyni), prezeska izby, S. Rodin, i N. Piçarra sędziowie,

rzecznik generalny: N. Emiliou,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Deutsche Lufthansa AG – M. Korcz, radca prawny,

– w imieniu AirHelp Germany GmbH – P.P. Gad i K. Żbikowska, adwokaci,

* Język postępowania: polski.

– w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu Komisji Europejskiej – J. Hottiaux i S. Noë, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie oraz art. 7 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2020, L 338, s. 12).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Deutsche Lufthansa AG (zwaną dalej „Lufthansą”) a AirHelp Germany GmbH (zwaną dalej „AirHelpem”), spółkami z siedzibą w Niemczech, dotyczącego powództwa o zapłatę kwoty pieniężnej wniesionego przez tę drugą spółkę, na którą przeniesiono roszczenie odszkodowawcze przysługujące pasażerowi w związku z opóźnieniem lotu, przeciwko tej pierwszej spółce przed polskim sądem.

Ramy prawne

3 Motywy 15 i 16 rozporządzenia nr 1215/2012 głoszą:

„(15) Przepisy o jurysdykcji powinny być w wysokim stopniu przewidywalne i opierać się na zasadzie, że jurysdykcję w ogólności mają sądy miejsca zamieszkania pozwanego. Tak ustalona jurysdykcja powinna mieć miejsce zawsze, z wyjątkiem kilku dokładnie określonych przypadków, w których ze względu na przedmiot sporu lub autonomię stron uzasadnione jest inne kryterium powiązania. Siedziba osób prawnych musi być zdefiniowana wprost w rozporządzeniu celem wzmocnienia przejrzystości wspólnych przepisów i uniknięcia konfliktów kompetencyjnych.

(16) Jurysdykcja oparta na łączniku miejsca zamieszkania powinna zostać uzupełniona jurysdykcją opartą na innych łącznikach, które powinny zostać dopuszczone ze względu na ścisły związek pomiędzy sądem a sporem prawnym lub w interesie prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Istnienie ścisłego związku powinno zagwarantować pewność prawną oraz uniknięcie możliwości pozywania pozwanego przed sąd państwa członkowskiego, którego pozwany nie mógł rozsądnie przewidzieć. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza w przypadku sporów dotyczących zobowiązań pozaumownych wynikających z naruszenia prywatności i innych dóbr osobistych, w tym zniesławienia”.

4 Rozdział II tego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja”, zawiera między innymi sekcję 1, noszącą tytuł „Przepisy ogólne”, i sekcję 2, noszącą tytuł „Jurysdykcja szczególna”. Artykuł 4 ust. 1 omawianego rozporządzenia, znajdujący się we wspomnianej sekcji 1, stanowi:

„Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego”.

5 Artykuł 5 ust. 1 tego rozporządzenia, również zawarty we wspomnianej sekcji 1, przewiduje:

„Osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami ustanowionymi w sekcjach 2–7 niniejszego rozdziału”.

6 Artykuł 7 rozporządzenia nr 1215/2012, zawarty w jego sekcji 2 rozdziału II, ma następujące brzmienie:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

1) a) w sprawach dotyczących umowy – przed sądy miejsca wykonania danego zobowiązania;
   b) do celów niniejszego przepisu – i o ile nie uzgodniono inaczej – miejscem wykonania danego zobowiązania jest:

   – w przypadku sprzedaży rzeczy ruchomych – miejsce w państwie członkowskim, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały albo miały zostać dostarczone,

   – w przypadku świadczenia usług – miejsce w państwie członkowskim, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone;
   c) jeżeli lit. b) nie ma zastosowania, stosuje się lit. a);

[…]

5) w sprawach dotyczących sporów wynikających z działalności filii, agencji lub innego oddziału – przed sądy miejsca, w którym znajdują się filia, agencja lub inny oddział;

[…]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

7 Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w dniu 4 kwietnia 2023 r. spółka AirHelp wniosła do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie (Polska) powództwo przeciwko Lufthansie o zasądzenie od niej kwoty 250 EUR wraz z odsetkami ustawowymi tytułem odszkodowania należnego pasażerowi z powodu opóźnienia lotu obsługiwanego przez tego przewoźnika lotniczego przy wylocie z Krakowa.

8 Lufthansa wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego przez ten sąd, zarzucając mu brak jurysdykcji krajowej.

9 Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2023 r. wspomniany sąd oddalił zarzut braku jurysdykcji oraz sprzeciw Lufthansy.

10 Lufthansa wniosła zażalenie na to postanowienie do Sądu Okręgowego w Krakowie (Polska), który jest sądem odsyłającym. W uzasadnieniu zażalenia Lufthansa podniosła, że Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie nie mógł uzasadnić swojej jurysdykcji krajowej do rozpoznania powództwa o odszkodowanie ani na podstawie art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie, ani na podstawie art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012, ponieważ strony w postępowaniu głównym nie łączyła umowa przewozu. Roszczenie spółki AirHelp wynika z umowy cesji wierzytelności zawartej przez tę spółkę z pasażerem, który jako jedyny jest związany z Lufthansą umową przewozu.

11 Zdaniem Lufthansy zgodnie z zasadą jurysdykcji ogólnej przewidzianą w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia wyłączną jurysdykcję do rozpoznania takiego powództwa mają sądy niemieckie.

12 Sąd odsyłający wyjaśnia, że jego obowiązkiem jest zbadanie na każdym etapie postępowania – z urzędu – swojej jurysdykcji krajowej.

13 W tym też kontekście sąd ten zastanawia się nad możliwością zastosowania art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie i art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 w celu ustalenia sądu właściwego do rozpoznania sporu dotyczącego dochodzenia wierzytelności wynikającej z umowy przewozu lotniczego i przeniesionej na spółkę zajmującą się odzyskiwaniem wierzytelności w następstwie cesji dokonanej przez konsumenta będącego stroną tej umowy przewozu lotniczego.

14 Sąd odsyłający wskazuje, że w praktyce orzeczniczej sądów polskich ukształtowały się dwa stanowiska dotyczące wykładni tych przepisów. W części orzecznictwa uznaje się, że niezależnie od charakteru umowy cesji wierzytelności w prawie polskim wspomniane przepisy dają podstawę do przyjęcia jurysdykcji sądów polskich do rozpoznania takiego sporu. Drugi pogląd wynikający z orzecznictwa opiera się na szczególnych cechach tej umowy w prawie polskim, co prowadzi do wniosku, że omawiane przepisy odmawiają jurysdykcji tym sądom.

15 Sąd odsyłający wskazuje, że w orzecznictwie przemawiającym za jurysdykcją sądów polskich nacisk kładzie się na ścisły związek między umową a sądem, przed którym wytoczono powództwo. Jurysdykcja ta istnieje bowiem nie z uwagi na przymioty podmiotowe, a przedmiot sporu, którym jest żądanie ochrony sądowej roszczenia mającego swe podstawy w umowie o świadczenie usług lub związanej z działalnością filii, agencji lub innego oddziału.

16 Sąd ten wyjaśnia również, że z orzecznictwa Trybunału wynika, iż w celu dochodzenia wierzytelności powstałej w kontekście wykonania umowy przewozu lotniczego powód może wytoczyć powództwo albo przed sądem miejsca zamieszkania pozwanego zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, albo przed sądem miejsca, w którym usługi były albo miały być świadczone, czyli przed sądem właściwym dla miejsca odlotu lub przylotu danego lotu, zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie tego rozporządzenia. Z zastrzeżeniem spełnienia przesłanek stosowania zasad jurysdykcji szczególnej przewidzianych w sekcji 2 rozdziału II wspomnianego rozporządzenia, do której należy art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie i art. 7 pkt 5 tego rozporządzenia, przepisy te znajdują zastosowanie nawet wówczas, gdy chodzi o spór pomiędzy podmiotami profesjonalnymi.

17 Sąd ten uważa jednak, że konieczne jest dokonanie interpretacji tego zastrzeżenia, i zauważa w tym względzie, że zgodnie z art. 7 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 sądem właściwym do rozpoznania sporu dotyczącego umowy jest sąd miejsca wykonania danego zobowiązania, które

z niej wynika. Tymczasem w przypadku cesji wierzytelności powstaje pytanie, czy spór dotyczy dochodzenia wierzytelności wynikającej z umowy cesji, czy raczej z umowy o świadczenie usług, w niniejszym przypadku z umowy przewozu lotniczego.

18 Sąd odsyłający wskazuje, że zgodnie z prawem krajowym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść swoją wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwia się temu ustawa, zastrzeżenie umowne lub właściwość zobowiązania. Przedmiotem takiej cesji jest prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika wykonania zobowiązania, co nie obejmuje uprawnień procesowych wierzyciela, w szczególności możliwości podniesienia zarzutu braku jurysdykcji, przedawnienia, potrącenia, chyba że zostało to przewidziane w umowie cesji.

19 Sąd ten wyjaśnia, że z umowy cesji wierzytelności, której dotyczy sprawa w postępowaniu głównym, wynika, iż AirHelp nabył jedynie legitymację materialną do żądania od cedenta spełnienia roszczenia odszkodowawczego. W konsekwencji nie można uznać, że na mocy tej umowy AirHelp nabył wszystkie prawa wynikające z umowy przewozu lotniczego, w tym prawa procesowe przysługujące temu cedentowi jako konsumentowi.

20 Można zatem twierdzić, że przedsiębiorca, który nabywa wierzytelność wynikającą z umowy przewozu lotniczego, nie może skutecznie wskazać jako podstawy swojego powództwa odszkodowawczego wytoczonego przeciwko przewoźnikowi lotniczemu jedynie umowy przewozu zawartej między cedentem a tym przewoźnikiem, ponieważ podstawą tego powództwa jest umowa cesji wierzytelności, z której wywodzi on swoją legitymację procesową. Ponieważ cesjonariusz nie jest stroną umowy przewozu lotniczego, stosunek umowny wiąże cedenta i cesjonariusza, a nie cesjonariusza i przewoźnika lotniczego zobowiązanego do zapłaty wierzytelności wynikającej z umowy przewozu.

21 W takim przypadku AirHelp nie może powoływać się na orzecznictwo dotyczące jurysdykcji w sprawach dotyczących umowy przewozu lotniczego, z powołaniem się na art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012, zgodnie z jego wykładnią dokonaną w wyroku z dnia 9 lipca 2009 r., Rehder (C-204/08, EU:C:2009:439), ponieważ strony sporu w postępowaniu głównym nie są związane umową przewozu.

22 Sąd odsyłający wskazuje jednak, że z orzecznictwa Trybunału, w szczególności z wyroków z dnia 20 maja 2021 r., CNP (C-913/19, EU:C:2021:399) i z dnia 21 października 2021 r., T.B. i D. (Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia) (C-393/20, EU:C:2021:871), wynika, że podmiot, który działając jako przedsiębiorca, nabył wierzytelność od słabszej strony, może powołać się na art. 7 rozporządzenia nr 1215/2012. W świetle tego orzecznictwa jest możliwe przyjęcie jurysdykcji sądów polskich w przypadku dochodzenia pozwem nabytego przez podmiot profesjonalny roszczenia konsumenta z umowy przewozu lotniczego.

23 W tych okolicznościach Sąd Okręgowy w Krakowie postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy sprawy dotyczące dochodzenia wierzytelności nabytej na mocy umowy cesji zawartej z konsumentem przez przedsiębiorcę posiadającego siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przenoszącej roszczenie przysługujące konsumentowi wobec innego przedsiębiorcy również posiadającego siedzibę w innym [państwie członkowskim], podlegają jurysdykcji krajowej polskiej wynikającej z artykułów 7 […] pkt 1 lit. b) tiret drugie oraz art. 7 [pkt] 5 rozporządzenia [nr 1215/2012]?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

W przedmiocie dopuszczalności pytania dotyczącego wykładni art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012

24 Lufthansa podniosła zarzut niedopuszczalności zadanego pytania w zakresie, w jakim dotyczy ono wykładni art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 z uwagi na hipotetyczny charakter tego pytania, ponieważ w ramach sporu w postępowaniu głównym nie podniesiono, że jej oddział w Polsce w jakikolwiek sposób brał udział w zawarciu umowy przewozu leżącej u podstaw wierzytelności dochodzonej przez AirHelp.

25 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że konieczność dokonania użytecznej dla sądu odsyłającego wykładni prawa Unii wymaga, aby sąd ten określił okoliczności faktyczne i prawne, które skłoniły ten sąd do przedstawienia pytań albo co najmniej wskazał stan faktyczny stanowiący podstawę tych pytań. Sąd ten powinien ponadto wskazać dokładne powody, dla których powziął wątpliwości w przedmiocie wykładni prawa Unii i uznał za konieczne przedstawienie pytań prejudycjalnych Trybunałowi (zob. wyroki: z dnia 26 stycznia 1993 r., Telemarsicabruzzo i in., od C-320/90 do C-322/90, EU:C:1993:26, pkt 6; z dnia 8 września 2009 r., Liga Portuguesa de Futebol Profissional i Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, pkt 40; a także z dnia 29 lipca 2024 r., LivaNova, C-713/22, EU:C:2024:642, pkt 54).

26 Jak stanowi art. 94 lit. a) i c) regulaminu postępowania przed Trybunałem, wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym powinien zawierać w szczególności zwięzłe omówienie istotnych okoliczności faktycznych sprawy lub co najmniej wskazanie okoliczności faktycznych, na jakich oparte są pytania; a także omówienie powodów, dla których sąd odsyłający rozpatruje kwestię wykładni lub ważności określonych przepisów prawa Unii, jak również kwestię związku, jaki dostrzega on między tymi przepisami a uregulowaniami krajowymi, znajdującymi zastosowanie w postępowaniu głównym.

27 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 ustanawia, w odniesieniu do sporów wynikających z działalności filii, agencji lub innego oddziału, zasadę jurysdykcji szczególnej na rzecz sądu miejsca, w którym znajdują się filia, agencja lub inny oddział.

28 Należy zauważyć, że mimo iż sąd odsyłający powołuje się na ów art. 7 pkt 5 zarówno w uzasadnieniu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak i w pytaniu skierowanym do Trybunału, nie wspomina on o żadnych informacjach faktycznych dotyczących czynności związanych z działalnością filii, agencji lub innego oddziału Lufthansy w Polsce lub zobowiązań podjętych przez nie w imieniu Lufthansy, takich jak ewentualny udział tych podmiotów w zawarciu umowy przewozu lotniczego, której dotyczy sprawa w postępowaniu głównym. Wprawdzie sąd ten poświęca wiele miejsca kwestii, czy umową rodzącą zobowiązanie stanowiące podstawę roszczenia w rozumieniu art. 7 pkt 1 tego rozporządzenia jest umowa cesji wierzytelności, czy też umowa przewozu, nie wskazuje jednak powodów, które skłoniły go do rozważenia również wykładni art. 7 pkt 5 tego rozporządzenia.

29 Sąd odsyłający ogranicza się do wyjaśnienia, że jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy posiada jurysdykcję krajową do rozpoznania wniesionego do niego powództwa. O ile nie można wykluczyć, że takie badanie może skłonić go do przeanalizowania podstawy jurysdykcyjnej przewidzianej w art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012, o tyle Trybunał powinien dysponować dostatecznymi informacjami, aby upewnić się, że wnioskowana wykładnia prawa Unii pozostaje w związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem sporu w postępowaniu głównym.

30 Tymczasem w niniejszej sprawie brak jest takich informacji. W konsekwencji w zakresie, w jakim pytanie prejudycjalne dotyczy wykładni art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012, jest ono niedopuszczalne.

Co do istoty

31 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że na gruncie tego przepisu sąd państwa członkowskiego posiada jurysdykcję do rozpoznania sporu dotyczącego powództwa o odszkodowanie wytoczonego przeciwko przewoźnikowi lotniczemu mającemu siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego przez spółkę będącą cesjonariuszem wierzytelności pasażera wynikającej z wykonania umowy przewozu zawartej z tym przewoźnikiem.

32 Na wstępie należy przypomnieć, po pierwsze, że rozporządzenie nr 1215/2012 ma na celu ujednolicenie norm kolizyjnych w sprawach cywilnych i handlowych, ustanawiając w wysokim stopniu przewidywalne zasady jurysdykcyjne. Celem realizowanym przez to rozporządzenie jest wzmocnienie pewności prawa polegające na poprawie ochrony prawnej osób zamieszkałych w Unii Europejskiej poprzez to, iż powód może bez trudu stwierdzić, do jakiego sądu może lub powinien się zwrócić, a pozwany może przewidzieć, przed jaki sąd może zostać wniesione przeciwko niemu powództwo (wyrok z dnia 11 kwietnia 2024 r., Credit Agricole Bank Polska, C-183/23, EU:C:2024:297, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Po drugie, system wspólnych zasad przypisywania jurysdykcji ogólnej, przewidziany w rozdziale II rozporządzenia nr 1215/2012, opiera się na zasadzie ogólnej, wyrażonej w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia, w myśl której osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy tego państwa członkowskiego niezależnie od obywatelstwa stron. Jedynie w drodze odstępstwa od ogólnej zasady jurysdykcji sądu miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego sekcja 2 rozdziału II tego rozporządzenia przewiduje pewną liczbę zasad dotyczących jurysdykcji szczególnej, do których zalicza się zasada ustanowiona w art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie wspomnianego rozporządzenia (wyrok z dnia 14 września 2023 r., EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 Zgodnie z zasadą jurysdykcji szczególnej przewidzianą w tym ostatnim przepisie sądem właściwym do rozpoznania powództwa opartego na umowie o świadczenie usług jest sąd państwa członkowskiego, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone.

35 Z orzecznictwa wynika również, że zasada jurysdykcji szczególnej ustanowiona w art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012 odpowiada celowi bliskości i jest uzasadniona istnieniem ścisłego związku pomiędzy daną umową a sądem, przed którym toczy się postępowanie w sprawie (zob. podobnie wyrok z dnia 14 września 2023 r., EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

36 To w świetle tych rozważań należy ustalić, czy okoliczność, że wierzytelność wynikająca z wykonania umowy przewozu lotniczego zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą została przeniesiona przez tego konsumenta na spółkę specjalizującą się w odzyskiwaniu wierzytelności pasażerów lotniczych, może uniemożliwiać zastosowanie art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2912 w celu ustalenia sądu właściwego do rozpoznania powództwa odszkodowawczego wniesionego przez spółkę będącą cesjonariuszem przeciwko przewoźnikowi lotniczemu.

37 W tym względzie, jak wynika z pkt 35 niniejszego wyroku, zasada jurysdykcji szczególnej przewidziana w art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie nie ma na celu ochrony słabszej strony stosunku umownego, ponieważ zasada ta nie została ustalona z uwzględnieniem statusu stron umowy, lecz opiera się na istnieniu ścisłego związku pomiędzy sądem, przed którym wytoczono powództwo, a daną umową. W tych okolicznościach fakt, że wierzytelność konsumenta o zapłatę odszkodowania została przeniesiona na przedsiębiorcę, nie ma wpływu na stosowanie wspomnianej zasady.

38 Ponadto, jak wyjaśnił Trybunał w ramach sporu dotyczącego wierzytelności wchodzących w zakres spraw dotyczących czynów niedozwolonych lub czynów podobnych do czynów niedozwolonych, cesja wierzytelności dokonana przez pierwotnego wierzyciela nie może sama w sobie mieć wpływu na ustalenie sądu właściwego (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 lipca 2013 r., ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, pkt 58; z dnia 21 maja 2015 r., CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, pkt 35).

39 Analogicznie spór dotyczący dochodzenia wierzytelności wynikającej z wykonania umowy o świadczenie usług pozostaje w ścisłym związku z miejscem wykonania zobowiązania, które stanowi podstawę powództwa, czyli miejscem w państwie członkowskim, w którym usługi zgodnie z tą umową były świadczone albo miały być świadczone, w rozumieniu wspomnianego art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie, nawet jeśli wierzytelność ta została przeniesiona na osobę trzecią.

40 Wykładnia ta pozwala zagwarantować pewność prawa i przewidywalność, w szczególności dla pozwanego, w dziedzinie jurysdykcji, co jest jednym z celów realizowanych przez rozporządzenie nr 1215/2012, jak wynika z jego motywów 15 i 16, ponieważ sądem właściwym do rozpoznania takiego powództwa będzie zawsze sąd miejsca, w którym zgodnie z umową usługi były świadczone lub miały być świadczone, niezależnie od istnienia cesji wierzytelności wynikającej z tej umowy.

41 W niniejszej sprawie z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że AirHelp nabył wierzytelność wynikającą z wykonania umowy przewozu lotniczego zawartej między konsumentem a Lufthansą, której źródłem było opóźnienie lotu obsługiwanego przez tego przewoźnika lotniczego z Krakowa do Nicei (Francja) z przesiadką w Monachium (Niemcy), czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

42 Jako że miejsce wylotu odpowiada jednemu z miejsc głównego świadczenia usług będących przedmiotem tej umowy i zapewnia tym samym wymagany przez przepisy dotyczące jurysdykcji szczególnej zawarte w art. 7 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 ścisły związek pomiędzy wspomnianą umową a sądem, w którego obszarze właściwości znajduje się wspomniane miejsce, do rozpoznania sporu w postępowaniu głównym właściwe wydają się być sądy polskie (zob. podobnie wyrok z dnia 3 lutego 2022 r., LOT Polish Airlines, C-20/21, EU:C:2022:71, pkt 20).

43 Jurysdykcji tej nie mogą podważyć ani specyfika umowy cesji wierzytelności rozpatrywanej w postępowaniu głównym, ani brak stosunku umownego między stronami sporu.

44 Po pierwsze, okoliczność, że – jak wynika z postanowienia odsyłającego – zgodnie z brzmieniem przedmiotowej umowy cesji wierzytelności na gruncie przepisów polskiego prawa konsument będący cedentem nie przenosi swoich praw procesowych na przedsiębiorcę będącego cesjonariuszem, nie ma znaczenia dla stosowania zasady jurysdykcyjnej przewidzianej w art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012. Zasada ta opiera się bowiem na

zobowiązaniu, które stanowi podstawę powództwa, czyli na przedmiocie sporu, określonym przez przedmiot danej umowy, ponieważ umowa cesji wierzytelności przyznaje cesjonariuszowi jedynie legitymację materialną do żądania spełnienia roszczenia.

45 Po drugie, co się tyczy okoliczności, że strony w postępowaniu głównym nie są bezpośrednio związane umową, na co zwrócili uwagę zarówno sąd odsyłający, jak i Lufthansa w uwagach na piśmie, należy zauważyć, że w zakresie, w jakim umowa cesji przyznaje cesjonariuszowi prawa przysługujące cedentowi w stosunku do przewoźnika, a zatem prawo do wszczęcia postępowania w celu dochodzenia wierzytelności wynikającej z umowy przewozu lotniczego, okoliczność ta również nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu zasady jurysdykcyjnej przewidzianej w tym przepisie.

46 W świetle wszystkich powyższych rozważań na zadane pytanie należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że na gruncie tego przepisu sąd państwa członkowskiego posiada jurysdykcję do rozpoznania sporu dotyczącego powództwa o odszkodowanie wytoczonego przeciwko przewoźnikowi lotniczemu mającemu siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego przez spółkę będącą cesjonariuszem wierzytelności pasażera powstałej w wyniku wykonania umowy przewozu zawartej z tym przewoźnikiem, o ile sąd ten jest sądem miejsca, w którym usługi zgodnie z tą umową były świadczone albo miały być świadczone.

W przedmiocie kosztów

47 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

należy interpretować w ten sposób, że:

na gruncie tego przepisu sąd państwa członkowskiego posiada jurysdykcję do rozpoznania sporu dotyczącego powództwa o odszkodowanie wytoczonego przeciwko przewoźnikowi lotniczemu mającemu siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego przez spółkę będącą cesjonariuszem wierzytelności pasażera powstałej w wyniku wykonania umowy przewozu zawartej z tym przewoźnikiem, o ile sąd ten jest sądem miejsca, w którym usługi zgodnie z tą umową były świadczone albo miały być świadczone.

Spineanu-Matei Rodin Piçarra

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 9 października 2025 r.

Sekretarz
A. Calot Escobar

Prezeska izby
O. Spineanu-Matei